

de Falgars, una hora avall del Santuari, encarant des de gran altura la plana empordanesa (l'he visitada el 1930 i el 1960, i a Falgars m'ho han tornat a contar). A Centelles l'hi definien bé a Aguiló «deixar-se anar cul a terra per un rost o talús per on és difícil baixar de peu».

Amb saba pròpia l'usen els empordanesos Pous i Coromines, i els vigatans Genís Aguilar (*AlcM*) i Verdaguier: «En un pradell, al cim de la carena, / Gentil veu la regina coronada / --- / De Flordeneu la cabellera rossa / *rossola* en cabdells d'or per ses espatlles, / com raigs de sol que en lo boyrós desembre, / la gebre pura dels restobles daura»; «en lo cel blau, eternes melodies / de l'estrella que naix o que s'apaga, d'astres y sols y llunes, que hi *rossolan* / barrejant ses clarors en mòvil dança», «ja'l rem s'atura y mig s'adorm a estones / --- / ja *rossola* suau sobre l'argilla, / ja 'l llahut se revinclu en lo sauló, / ja rellisca onejant com una anguila / ---», *Canigó* II, 140, 312; III, 21a; i V-ne encara dos de Verdaguier en el *DAG* 20 I és que realment fou un mot seu predilecte, que ja apareix en una munió de passatges del seu epos adolescent de Colom a Tenerife, i en els *Inèdits juvenils* que en publicà Casacuberta.

«Es deixa anar per la finestra damunt de la sorra; en aquell moment féu retrunyir els vidres un tir de fusell; en Joan va fer el mort --- El carrabiner, descalç, va acostar-se --- —Has mort un home --- quina bardarda que fa: era tot un homenàs ---». De sobte el mort se li va abraçar al coll, i agarbonats *rossolaren* 30 tots dos pel tendal de sorra», Coromines (*Prometeu* XII, iii, 204; *O C*, 295b8f.).

Completament amb els derivats. *Rossola* f. 'pendents': «Vàrem gampar *rossola* avall dins la pineda» en el ross. J. Seb. Pons (*L. de les Set Swelles*, p. 115). +*Rossolant* adj. «Pep Ventura --- era la fluència suau de les clares aigües de muntanya, que salten de l'un marge a l'altre del xaragall o pels corriols *rossolants* de la vernedá», Coromines (*Pep de la Tenora*, VIII, *O C*, 1221a10); i recordant-se de la del Mont: «com si amb aquelles burles anessin allisant més, cada dia, la pedra *rossolanta* per on la fatalitat els feia relliscar tots dos» id. (*La Dona Lletja* IV, en *A recés*, p. 173). D'aquí la substantivació: «a Vallvidrera --- els pins --- estenien els seus boscos per tots els *rossolants*, fins daltabaix del còrrec» id., carta a la promesa, 3-VII-1901. «Es deixà anar malencònicament pel *rossolant* d'una mortal desesperança», «--- el *rossolant* fatal que se l'enduía ---» id. (*La Sèptima Simfonia* IV, *A recés*, p. 48; *La Tràgica Fi de M. de Unamuno*, *Di i Records* III, 220.13).

Rossolada: veg. la foto de la *Rossolada de Concròs*, grandiosa clapiassa entre Setcases i Ull-de-Ter (en el dicc. Encicl. Salvat, s. v.). *Rossoladis*: «la volta, de safir, de pol a pol, / el temps en què a les ones ponentines, / que ab lo cel fan una matexa faja, / *rossoladissa*, entre les boyres, baxa / l'àurea carroça, flamejant, del sol», *Canigó* IV, v. 335; «pedras *rossoladissas* --- que no la sostenian», Verd, *Colom*, 114. «El temps s'anava apilant damunt dels horribles records, amb la

pressa d'una ensulsiada *rossoladissa*», Coromines (*Joan Apòstol* VI, p. 86). *Rossolador*; *rossoladora* f. *posat a la -ora* 'havent-se deixat dur a ---': «—El seu nebot? —digué don Eudalt, *posat ja a la rossoladora*—. Vostè no el coneix?»; «després, *posat a la rossoladora*, acabà per descobrir-me son cor»; «*posat a la rossoladora* de contar quèntos de segrestats, apuntava detalls d'una cruesa tan bestial ---», MrnVayreda (*Sang Nova* III, xi, 230; *Puny* 1, 4, *pròleg*, 24 (29.3); v, 110 (88)). *Rossolaire* («còdol *rossolaire*», *DAG*). *Rossollà*. *Rossoler* indocumentat (no Lab. 1840-88). *Rossolera* mallorquí (*AlcM*). *Rossolat* (?) «la blavenca y *rossolada* mar» (*DAG*. 1889). *Arrossolar* en el Vallès (*DAG*).

Fora del català hi ha mots que s'hi assemblen, però no crec que ens guun gaire o gens sobre el nostre: en part, almenys, hi ha mera paronomàsia. Potser tingué formació paral·lela, o almenys no inconnexa, el mot *le rpsul* 'tiràs, trineu' («schlitten») que HMeyer registra a l'Albigès (Lavaur, *VKR* VI, 95) i Krüger en el Carci (*BDC* XXIII, 223). Però només hi deu haver una vaga assonància amb el venec. *rosolar* 'sofregir' (al qual Gamillscheg, *Rom. Germ.* I, 389, cerca un origen germànic).

I dubto que hi hagi res més, a desgrat de la notable coincidència, amb l'it. *ruzzolare* «girare o far girare come la ruota», tot i que pot arribar a tenir sentit molt semblant: el milanès Angiolini usa *ruzzolare la scala* per 'caure escales avall' (*Dizion Milanese*, s. v. *scala*). Si l'ètimon d'aquest verb italià fos un *ROTEOLARE, com darrerament es decantava a admetre M-Lubke (*REW* 3, 7389a), hi hauria gros entrebanc fonètic, car -r- entre vocals s'hauria sonoritzat en català i després caigut (com RATIONE > raó, PRETIARE > prear etc.). En italià mateix, però, els papers no són clars, i M-Lubke estigué en contradicció amb si mateix, car en el *REW*, 2686 s'oposava a l'etim. *DIS-ROTEOLARE de l'it. *sdrucchiolare* 'lliscar' trobant-la inacceptable com a formació llatina. De fet tant en un cas com en l'altre és una formació difícilment justificable.

Altament *ruzzolare* és mot tardà, molt menys important que *sdrucchiolare*, únic ben establert i mot de tots els temps [S. XIII]; aquell no apareix fins a la fi del S. XVI (Davanzati): va amb *ruzzola* 'rutlla, rotllana' [Galileu, c. 1620] l'accent del qual s'oposa al dubtós ètimon *ROTEOLA, hipotètica base dels suposats (DIS)ROTEOLARE. És possible que *ruzzolare* resulti d'una alteració del mot important *sdrucchiolare* per contaminació de *ruzzare* «far chiasso saltando, scherzando» el qual sí que és antic (Boccaccio l'usava en sentit verdós). Aquest el creuen de creació expressiva, sembla que amb raó, i en el fons potser *sdrucchiolare* també ho és. Encara que hi ha diferència entre la *zz* sonora de *ruzzare* i la sorda de *ruzzolare*, això no seria objecció forta en mots de creació expressiva, i d'altra banda és de creure que al costat de *sdrucchiolare* hi hagi variants amb -zz- sorda en el Nord d'Itàlia.

En un mot, no hi ha bases fiables per operar amb l'it. *ruzzolare*, i l'única cosa prudent és sentir-se escèptic sobre l'existència de cap relació amb el mot català; en tot cas manquem de tota base per admetre